

דעת-מכללת הרצוג

מתוך "מעיינות" ג. מאסף לעניני חינוך והוראה, עורך: חיים חמיאל, ירושלים תשכ"ט

מאסף לעניני חינוך והוראה

ג

בעריכת
חיים חמיאל

מהדורה שלישית

ירושלים, תשכ"ט
המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה
של ההסתדרות הציונית העולמית

דעת-מכללת הרצוג

מתוך: "מעיינות" ג, מאסף לעניני חינוך והוראה, עורך: חיים חמיאל, ירושלים תשל"ט

כל הזכויות שמורות
נדפס מאמרות בהשגחת הרצאת הספרים
של הסוכנות היהודית
בדפוס האמונים, ירושלים
Printed in Israel, 1968

דעת-מכללת הרצוג

מתוך: "מעיינות" ג. מאסף לעניני חינוך והוראה, עורך: חיים חמיאל, ירושלים תשל"ט

- 122 — — — — — חג יצירת העם / פסח — חג יצירת העם
 התהוות העם ; זמן חרותנו ; המצב הפנימי של העם ; בכל דור ודור ; הסדר ;
 הצלה וגאולה ; פסח ושיחרור העמים.
- 129 — — — — — רעיון החרות בהלכות פסח / רעיון החרות בהלכות פסח
- 133 — — — — — הרב א. שפרן / החרות / החרות
- 135 — — — — — ב. צביאלי / על החרות / על החרות
- 140 — — — — — שירת הים / שירת הים
- 141 — — — — — הרב א. י. הכהן קוק זצ"ל / שיר השירים / שיר השירים
- 144 — — — — — פרופ' ג. ליבוביץ / הערות מיתודיות למאמרו של הרב קוק זצ"ל / הערות מיתודיות למאמרו של הרב קוק זצ"ל
- 147 — — — — — ד"ר י. מוריאל / כיצד בודקים / כיצד בודקים
- 153 — — — — — ז. מלכיאלי / תכנית להוראת ענייני החג בבית הספר / תכנית להוראת ענייני החג בבית הספר
 תכנית לשלושה שבועות (שמור את חודש האביב, והגדת לבני, בכל דור ודור) ;
 הסברים לתכנית.
- 174 — — — — — סימנים לקביעת המועדים / לקביעת המועדים
- 175 — — — — — י. פרויס / אפיית מצות בכיתה / אפיית מצות בכיתה

דעת-מכללת הרצוג

מתוך: "מעיינות" ג, מאסף לענייני היסוד והוראה, עורך: חיים חמיאל, ירושלים תשל"ט

מועדי ישראל מהווים יסוד מוצק לביסוס החינוך היהודי; בלימוד רעיונותיהם ודיניהם, מנהגייהם והמסורות הקשורות בהם — קוגה לו הילד ערכי יסוד בתורת ישראל, במידות ובהנהגות מוסרית; ובקיום מצוות החגים הוא מתקשר קשר אמיץ ונאמן עם התורה ועם ישראל — העם והמדינה.

דברים אלה שהובאו בהקדמה לספר סוכות (מעיינות ב'), טעונים הדגשה מיוחדת במאסף זה המוקדש כולו לחג הפסח. «והגדת לבנך» הוא צו דתי-לאומי לכל אחד מן ההורים, להדריך בנו וכתו בעבודת השם, לשתתף בחוויות הלאומיות ולקרבת להבנת הערכים הנצחיים של תורת ישראל קנייני העם היהודי, הבאים לידי ביטוי במצוות החג — דיניו ומנהגיו.

מאסף זה כשני קודמיו («כסה ועשור» ו«מעיינות ב'») נועד לשמש ספר עזר לציבור המורים המזככים בישראל ובתפוצות להוראת ענייני החג בבית הספר ובחוגי לימוד ולחינוך הדתי-לאומי של הדור הצעיר. גם ההורים ייעזרו בהוראות המיתודיות ובהדרכה הפידאגוגית המעשית! מאמר אחד, «כיצד בודקים», מוקדש כולו לבעיה אחת של חינוך הילד בבית ההורים לקיום מצוות מתוך אהבה והכרה.

ספרות עשירה נתחברה על חג הפסח; לרשותו של הלומד והמעייין עומדים הרבה ספרים וילקוטים המכילים מקורות ועיבודים, דברי הגות והסברות של כל ענייני החג. בגלל אפיו הפידאגוגי של מאסף זה לא נכללו בו הרבה עניינים שיש להם ערך בפני עצמם, כגון: פולקלור ודברי ספרות, היסטוריה ודימוגרפיה, במאסף ימצא המורה בעיקר מ ב ח ר של נושאים מעובדים לשימוש בבית הספר; אף על פי כן חייב הוא לעיין היטב במקורות ובילקוטים, כדי לרוות מן המקורות של ספרות ישראל הרחבה על נושאי החג ולהרוות בהם את תלמידיו. רק לאתר למידת הפרטים מן המקור וידעתם באופן יסודי — יוכל להסתייע בהערות המכוונות ובהדרכה הפידאגוגית לצרכי עבודתו עם הצעירים ולהעמקה נוספת. לימוד ההגדה והסדר, הסברת פרשיות התורה ודיון בגישות הפרשניות, עיון בהלכות החג והסברת

דעת-מכללת הרצוג

מתוך "מעיינות" ג. מאסף לעניני חינוך והוראה, עורך: חיים חמיאל, ירושלים תשל"ט

רעיון הגאולה והחרות עם היסודות הדתיים והלאומיים, המוסריים, החברתיים האוניברסאליים של החג והחינוך למצוות מעשיות אלו הן הבעיות שהמאסף כלל אותן במסגרתו. במאסף זה הובאה גם תכנית מפורטת להוראת ענייני החג ע"י שילובם בכמה מן המקצועות הנלמדים בבית הספר היסודי בימים שבין פורים לפסח. בהכנת המאסף נעזרתי על ידי הרב זאב גולד ראש המחלקה; מר אליעזר אליגר — מנהל בית המדרש למורות מזרחי בירושלים — קרא את המאמרים, העיר הערות מועילות ואף השתתף בעריכתן. תודתי נתונה לו על כך. לתודה מיוחדת ראויה הגברת ד"ר נחמה ליבוביץ שהדריכה אותי בעצותיה הטובות. ממחלקת הנוער והחלוץ השאילו לנו כמה מן הגלופות — יבואו גם הם על הברכה.